

A FOGADÓS-, VENDÉGLŐS- ÉS KÁVÉS-IPAR, A BORGAZDASÁG, AZ IDEGENFORGALOM ÉS A PINCÉREK ÉRDEKEIT KÉPVISELŐ SZAKLAP

LAPTULAJDONOS ÉS SZERKESZTŐ: DR. CSIZMADIA IMRE. = SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: BUDAPEST, GYULAI PÁL-UTCA 9.

A

SZENT ISTVÁN

Duplamalátásör

Világszerte utánozzák.

Gyártja:

A Kőbányai Polgári Serfőző r.-t. Budapest-Kőbánya.

Minden vendéglős és kávé-
üzletének jó hírnevét növeli, ha kizárólag csakis
az általánosan legjobbnak elismert
Győrszentmártoni füstölt serteskarajt
Győrszentmártoni füstölt császárhust
Győrszentmártoni füstölt sonkát
Győrszentmártoni füstölt kolbászt
Győrszentmártoni csemege szalonnát
Győrszentmártoni hentesárut
használ, mert ezen gyártmányok szavatosság mellett, válogatott első-
rendű sertésekéből, különleges módszerrel, nagyon izletesen és minden
idegen töltőanyag hozzáadása nélkül, tisztán sertéshusból, a létező leg-
jobb minőségben készülnek. Megrendelhető a

Hentesárugyárnál, Győrszentmártonban.

Szálloda átvétel.

Van szerencsém az igen tisztelt szaktárs-
kat, ismerőseimet és jóbarátaimat érte-
síteni, hogy a

Savoy szállodát

Budapest, VIII., József-körut 16.

1. évi augusztus hó 1-én átvettem.

Szives támogatást kér — tisztelettel

GROSZ ÖDÖN szállodás és a Berlin
kávéház tulajdonosa.

== **Fővárosi Sörfőző R. T.** ==

Kőbányán

már az első évben 248.000 hl. söröt gyár-

tott, ez bizonyítja legfényesebben söreinek

kitünő minőségét.

Ungár, Horti és Társa

Budapest, VIII., József-körut 11 sz.

Szaktmabeli tranzakciók és bankkölcsönök közvetítése.

fogadói (szállodai), vendéglői és kávéházi adás-vételi ügynökségi irodája

Telefon: József 26—32.

Kass-fogadó Szege. Színház-tér, Stefánia park mellett. Minden kényelemmel berendezett 60 szoba. Körponti fűtés. Hűség mellette szolgáltatás minden szobában. Fűdővel ellátott szobák — külön fürdők. Lakosztályok 2—3 szobával. Előkelő nagy étterem. Pihenő sörház. — Nagy fényes kávéház. Villamos megálló.

PAPP LAJOS korona-nagyfogadója, Nylregyháza A város főterén. — A mai kor izlése és minden kényelmével berendezett 50 szoba. Di-yes teli és nyári udvari éttermek. Bor- és sörház. Nagy fényes kávéház. Magyar konyha. Tiszán kezelt italok. Figyelmes kiszolgálás.

SCHWEITZER ADOLF Tr. sylvánia fogadója, Marosvásárhely. 70 előkelő és minden kényelemmel berendezett szoba. Téli kert. Fényes nagy kávéház. Magyar konyha. Pontos kiszolgálás.

Bártfa-fürdőn Reigl László gyógyéttermében és kávéházában kitűnő magyar konyha és fajborok. — Napi ellátás 12 koronától kezdve. **Nyári és téli szezon.**

Brunovszky Károly higienikus játékkártya tisztító intézete. **Budapest, IX., Szvetenay-u. 16.**

Keveset használt **városi bunda** 2000 koronáért **eladó.** Bővebbet a Fogadó kiadóhivatalában, Budapest, VIII., Gyulai Pál-utca 9. II. em. 20. sz.

Kávéházi és vendéglői berendezéseket **alpakka, kinaezüst árut** vesz és elad **Braun Gyula, Budapest** VII. ker., Síp-u. 14. Távbeszélő (Telefon) 161-44.

Yildiz kávéház Rákóci-ut 36. félemelet. Rókussal szemben. Budapest éjjeli életének központja. Szakemberek találkozó helye. Figyelmes kiszolgálás, szolid árak. Állandó cigányzene. **Weisz Dezső ü. v.**

PANTOL MÁRTON éttermei Budapest, VIII., Rákóci-ut 29. szám. **Szaktmabeliek otthona.** (Volt Wurglits éttermek.)

Raposa Margit éttermei Budapest, VII., Akácfa-utca 12. (Saját ház.) Híres magyar konyha. Saját szíretelésű fajborok utcán áti kimérése. Szeiszárdi sziller 3.60, badacsonyi fehér 4 kor. Mérsékelt árak. Vasmegeyek találkozóhelye. Mindig frissen csapolat Haggenmacher sör.

Kiadó illetve eladó vendéglő. A fehértemplomi Burg Consortium ügyes vendégloster keres vendéglője számára. A vendéglőhöz tartozik egy nagy táncterem, ahol minden vasár- és ünnepnapon műelőadások vannak. Ugyancsak hozzátartoznak egyesületi helyiségek, egy kisebb terem, szép lugas és egyéb helyiségek. Az ivó- és edénykészleteket a bérlő tartozik beszerezni, a többi a Consortium adja át leltár szerint. Az üzlet azonnal elfoglalható, vagy a mozival együtt örök áron meg is vehető. Közelebbi felvilágosítást nyújt: **3-3** **Burg Consortium, Fehértemplom.**

Eladó elsőrangú nagyvendéglő épülettel és teljes felszereléssel, erdélyrészi városban. Nagy katonai állomás és nagy idegenforgalom. — Vételár 240.000 korona. **Bicskey A. ügynöksége, Nagyszében, Erzsébet-utca 2.** 2-2

Intelligens 36 éves főpincér, aki hadkötelezettségének eleget tett, el venne egy hozzá illő özeveg vendéglősnét vagy vendéglősnének leányát, megfelelő hozománnyal. Az illető rokkant, de nem nyomorék. Jelenleg is Magyarország egyik legelső üzletében mint főpincér működik. Leveleket kettős borítékban a Fogadó kiadóhivatala továbbít. **1-3**

PAPIRSZALVÉTÁK különböző nagyság, minőség és árak szerint kaphatók a **FOGADÓ-nyomdában** Budapest, VIII. kerület, József-utca 56. sz.

KESZEY VINCE ÉTTERMEI Bpest, VII., Fákóci-ut 44. a Nemzeti színházzal szemben. Magyaros háziyas konyha, saját szüretelésű és tisztán kezelt borok. Mindig frissen csapolat pil seni sör. Polgári árak. Pontos kiszolgálás.

Öcögő József Korona-fogadója és 'Pannonia' kávéháza, Miskolc. Kávéház, elsőrendű éttermek, sörcsarnok. Magyar konyha, kitűnő borok.

Állandó borvásár. Azon t. vendég: kartársak, kiknek möri borra van szükségük, forduljanak hozzám teljes bizalommal. **Stoffer Mihály** vendéglős Mör.

Kiss Ernő Korona-fogadója **Nagykanizsa** — a város központján. Étterem, sörcsarnok, kávéház, szép nyári udvar kertje — vendéglő. — Magyar konyha. — Kitűnő fajborok

Neumann Lipót hatóságilag enged. szálloda, vendéglő és kocsma, házak, telkek és mindennemű üzletek **adás-vételi ügynökségi irodája** Budapest, VII., Akácfa-utca 18. 3-12

Krondorfi savanyuviz **Pincér urak szives figyelmébe!** Csak Krondorfi savanyuvizet ajánlanak borvagy pezsgőhöz. A Krondorfi kutvállalat mindenkor támogatja a jótékony intézményeket.

Saját érdekében **papírszalvétá** szükségletét csakis cégünknel szerezze be. **Fogadó-nyomda** Budapest, VIII., József-utca 56. sz.

Iparsó fagyalt, jegeskávé, hidegkészítmények előállításánál, a jég szására, valamint hűtőkészülékekhez. — Minden felvilágosítást és értesítést szóbeli vagy írásbeli kérdézősködésekre díjmentesen nyújt a **Magyar Királyi Söjövédék Vezér-ügynöksége** Budapest, V., Vilmos császár-ut 32.

Előfizetési ár:

Egy évre . . . . . 16 korona
Fél évre . . . . . 8 „
Negyed évre . . . . . 4 „
Egyes szám ára: 1 korona.

Lapmegjelenés:

Minden hó 1-én és 15-én.
kír. postatakarékpénztár száma 35990. sz.

FOGADÓ

ORSZÁGOS VENDEGLŐS SZAKKÖZLÖNY

Szerkesztőség és kiadóhiva-
tal Budapest, VIII. ker., Gyulai
Pál-utca 9. szám.

Hirdetési árak:

Oidal-nagyság szerint. Több-
szöri hirdetésnél árkedvez-
mény. Legkisebb hirdetés díja:
6 korona.

A FOGADÓ-, VENDEGLŐS- ÉS KÁVÉSIPAR, A BORGAZDASÁG, AZ IDEGENFORGALOM ÉS A PINCÉREK ÉRDEKEIT KÉPVISELŐ SZAKLAP.

LAPTULAJDONOS ÉS SZERKESZTŐ: Dr. CSIZMADIA IMRE.

Az új hadikölcsön.

Édes hazánk boldog jövőjébe vetett bizalom sohasem volt olyan erős, mint most, amikor a legáljasabb ellenségünk, a hitszegő olasz is érzi verhetetlen seregeink kardcsapásait. Ez az időpont tehát a legalkalmasabb arra, hogy a hadviselés költségei fedezésére az új hadikölcsönt kibocsássa a kormány.

Ellenségeink északon, keleten, délen már megverve, nyugaton pedig téllenségre kárhoztatva szenvedik a ránk kényszerített háboru borzalmaikat s mi dicső szövetségünkkel együtt legfeljebb nélkülözünk a boldogabb béke-idő kellemeit vagy talán életszükségleti cikkeiket is, de mindent a rendkívül kedvező stratégiai helyzetünk biztos tudatában és abban a reményben, hogy az édes hazánk megvédésére felvett harcot, melyet eddig győzelmesen vittünk, rövidesen egy győzelmes békével fejezhetünk be.

Hogy ez az idő nem lehet messze, azt legjobban igazolják a leghatalmasabb és félelmetesebbnek tartott oroszországból jövő hírek, melyek közlik, hogy az új forradalmi kormány kedvező szövetséget felhív az azonnali béketárgyalások megkezdésére s kijelenti, hogy amennyiben a béketárgyalásokra szövetségei nem hajlandók együttesen, úgy maga a külön békétől sem riad vissza.

Lehet-e kellemesebb hír nekünk, mint az, amely a háboru által teljesen megrontott nép józan elhatározását közli? Minden reményünk meg lehet rá, hogy az első komoly lépést a béke felé, követi a többi s talán előbb meg lesz a béke, mint magunk is hinné mernénk.

Ilyen körülmények között, az új hadikölcsön eredménytelen nem maradhat, mert hiszen ez csak külső kifejezője annak a belső erőnek, ami eddigi harcainkban megnyilvánult s amit ma már az egész világ elismer, sőt bámul. Hogy ez így van ellenségeinknél, mi sem mutatja jobban, mint az a napokban megjelent lapírdetés, melyben egy párisi nagy bank keres magyar hadikölcsön-kötvényeket és azokra magas kölcsönököt ígér. A magyar állameszmében rejlő nagy erő tehát már a gazdag párisi körökben is megtette gazdasági hatását, ma már tudják ott is, hogy a magyar hadikölcsön jól kamatozó tőkebefektetés.

Régen ismert dolog, hogy a gazdasági téren — mely teljesen nemzetközi — nyilvánul meg elsősorban az államok értéke s ha a magyar állam fennmaradása és fizetőképessége ilyen elismerésben részesül ellenségeinknél is, akkor csakugyan félre kell tennünk minden kishitűséget és magunknak kell nélkülözhető pénzünk az állam rendelkezésére bocsátani, hogy mi legyünk annak hitelezői, nem pedig a külföld s így mi huzzuk az ilyen kölcsönök nagy kamatait ne pedig a külföldiek.

Az új hadikölcsön feltételei, melynek aláírása f. é. november 15-én kezdődik és tart december 14-ig, lényegét a következőkben ismertetjük:

Ez alkalommal is kétféle típusú kölcsön kerül kibocsátásra, de nem mint régebben, járadék- és pénztárjegykölcsön, hanem hat százalékos és ezenkívül öt és fél százalékos magyar királyi állami járadékkölcsönök. A hadikölcsönjegyzés céljaira a még moratorium alá eső betétek a kikötött felmondási idők épségben tartása mellett igénybe vehetők, ez esetben azonban a hadikölcsönt a betétet kezelő intézetnél kell jegyezni. Az Osztrák-Magyar Bank és a magyar királyi hadikölcsönpenztár

a névérték 75 százalékáig ad lombardkölcsönt a mindenkori hivatalos váltóleszámitolási kamatlábon az új hadikölcsönre. Kivánatra a mindenkori hivatalos kamatláb helyett évi öt százalékos állandó lombard kamatlábot biztosít a kormány az Osztrák-Magyar Banknál, vagy a szabadalom lejártá után valamely más intézetnél 1922 december 31-ig. Mindkét hadikölcsön 100, 1000, 5000 és 10.000 koronás címletekben kerül kibocsátásra, ezenfelül a 6 százalékos kölcsönből 50 koronás címletek is lesznek. Az új kölcsönök a hadinyereségadó fizetésére is felhasználhatók.

A lényeges különbség a két járadékkölcsön között, a kamatozáson kívül a szelvény esedékességében, az esetleges felmondás időpontjában és az aláírási árban van.

A hat százalékos állami járadékkölcsön szelvényei minden év február és augusztus 1-én kerülnek kilizetésre. Ez a típus 1922 augusztus 1. előtti időre fel nem mondható és a hadinyereségadó fizetésénél minden 100 korona névérték után 96 korona 63 fillérrel számolják el. Az aláírási ár november 15-től december 1-ig 96 korona 10 fillér, december 2-től december 14-ig 96 korona 32 fillér, ha pedig a kedvezményes fizetési feltételt vétetik igénybe, 97 korona 20 fillér. A hat százalékos típus tényleges kamatozása 6,2 százalék.

Az 5 1/2 százalékos állami járadékkölcsön szelvényei minden év június 1-én és december 1-én esedékesek olyképpen, hogy az első szelvényt már 1918 június 1-én váltják be. Az 5 1/2 százalékos járadékkölcsön 1925 június 1. előtti időre fel nem mondható. A hadinyereségadó fizetésénél 90 korona 75 fillérrel fogják elszámolni ezt a típust. Az aláírási ár november 15-től december 1-ig terjedő jegyzés esetén 91 korona 25 fillér, december 2-től december 14-ig terjedő jegyzés esetén 91 korona 45 fillér és végül ha a részletekben való kedvezményes fizetési módot veszik igénybe, 92 korona 25 fillér. Az 5 1/2 százalékos típus tényleges kamatozása 6,1 százalék.

Részletekben való befizetés esetén a jegyzés alkalmával az aláírt összeg 10 százalékat kell letenni biztosítékképpen, jegyzett összeg további 25—25 százaléka 1918 január 9-ig, január 29-ig, február 16-ig, illetve február 28-ig fizetendő be. Ezt a kedvezményes fizetési módot csak 100 koronánál nagyobb jegyzésnél lehet igénybe venni.

A részletes ismertetésből kitűnik az is, hogy a hadikölcsönkötvények a kiszabandó jövedelmi adó, de a vagyon adónál is előnyben részesülnek és ezenkívül a pénzügyi kormány figyelembe fogja venni a vagyonadó kivételénél, de egyébként azt is, hogy kik teljesítették köteleességüket az állammal szemben, kik nem.

Miután a hadikölcsönkötvények ovadékképes értékpapiroknak vannak elismerve, azokat készpénz helyett bármely letétnél elfogadják. Helyesnek tartanánk, ha ezt az elvet a vendéglős- és kávéiparban is meghonosítanák és a főpincéri ovadékokat készpénz helyett hadikölcsönkötvényekben tehetnék le az érdekeltek.

Ez nemcsak nemzeti szempontból, de egyéni szempontból is sokat jelentene, mert az ilyen papírok sokkal nagyobb kamatot hoznak, mint a készpénz betétek. Ennek meghonosítása pedig rendkívül nagy összeget jelentene a hadikölcsön számára, a vendéglős és kávéipar érdekét pedig nem érintené.

Felhívjuk tehát olvasóink figyelmét az új hadikölcsönre azzal, hogy a haza és önmaga iránti köteleességét teljesíti az, aki hadikölcsönt jegyez.

Hivatalos szaklapja:

Az „Országos Vendéglős Egyesületnek”, a „Székesfővárosi Vendéglősök és Kocsmárosok Ipartársulatának”, a Szabadkai, Tolna, vármegyei, Kassa-, Erzsébetfalvai, Brassómezei, Csepeli-Sárvár és vidéke, Pécs-Baranyai, Kispécsentelőrinczi, Német újvári, Lévavideki, Szatmármegyei, Zombori, Nemesócsa-vidéke, Hunyadvármegyei, Csongrádvármegyei, Sopronaló-vidéki, Sárosmezei, Budalok és környéke, Érsekújvár és vidéke, Ceglédi, Marosvásárhely és Marostorda-megyei, Mezötur-, Turkeve és Déványai fogadós (szállások) vendéglős, kocsmáros és kávé ipartársulatok illetve egyleteknek: az Aradi pincér öns. és elh. egylet és több jótékony pincér-asztalársaságnak és községi vendéglős-csoportnak.

ORSZÁGOS VENDEGLŐS EGYESÜLET.

Hivatalos helyiség: VIII. ker., *Gyulai Pál-utca*

9. sz.

Hivatalos órák: minden hétfőn, szerdán és pénteken délután 3–6 óráig.

Felhívás és értesítés. Felhívának azon vidéki vendéglősök és kocsmárosok, akik az „Országos Vendéglős Egyesület”-nek még nem tagjai, hogy lépjenek be és belépésüket jelentésük be. Bejelentésük után megküldjük az alapszabályokat. *Beiratás díj: 2 korona. Évi tagdíj: 4 korona. Az „O. V. Egyesület” tagjainak szükségben tájékozást és esetleg jogtanácsot díjtalanul nyújt, ha az irodájához fordul. Ilyen esetekben a levéllel válaszbélyeg mellé kell.*

Az újság.

SZÉKESFŐVÁROSI VENDEGLŐSÖK ÉS KOCSMÁROSOK IPARTÁRSULATA.

Hivatalos helyiség: VIII., *Gyulai Pál-utca* 9. sz.

Hivatalos órák: minden hétfőn, szerdán és pénteken délután 4–6 óráig.

Jogtanácsot az ipartársulat minden tagja ingyen kaphat, ha az iránt az ipartársulat irodájához fordul.

Az ipartársulat mindennemű hivatalos közlemény kizárólag a „Fogadó” útján közöltetik.

Przemyslből haza Szibérián át.

Irta: Fodor Jenő főhadnagy, szállótulajdonos.

III.

Látványos az egész óriási uton alig akad valami, igazán csak az Urálon átkelés a szép és Szibériában a Bojkál-tó környéke, melyet még téli jégpáncél alatt találtunk (április végén). Irkutzkban társaságunknak csak kis részét tették le, mi többiek tovább mentünk még öt napig, Stretensk városkáig, az Amur völgye kezdeténél.

Május hó 18-án érkezünk meg ide, és igen jó, egészen új tiszti épületekben nyertünk kiváló kényelmes elhelyezést; kaptunk új kincstári vaságyakat, zárható éjjeli szekrényeket: asztalokat székeket, mosdóállványt az ott lévő fogolytábor asztalosai csinálták, egy-kettőre emberi módon voltunk berendezve, étkezés dolgában pedig egyrészt csoportok alakultak, melyek a házak konyháiban saját izlésük szerint főzettek maguknak, a mi szükebb csoportunk pedig egy orosz kapitány övegyéhez járt ki étkezésre, ki már egy nagyobb társaságot látott el. Rövidesen egészen tiszthető körülmények közé kerültünk, hazaküldött táviratainkra pár napon belül választ kaptunk és türelemmel vártuk, míg a levélposta is megindul. A tisztelnél lévő, meglehetősen nagyszámú könyv össze lett gyűjtve s egy könyvtáros gondjaira bízva, ezeket olvastuk, a legénységi segélyalap javára fizetett pár kopékért, a már oroszul tudó tisztak az orosz lapokból német és magyar nyelven kiadványos újságot szerkesztettek, rövidesen szü-

Az adó- és illetékkivetés.

Megindult a nagy munka. A vendéglősök réme szaporodott. Kivetik az adókat: a kereseti és jövedelmi adót és az italmérségi illetéket. A háboru előtti időben is 3–3 évenként az újabb kivetéseknél mindig emelték azokat a terheket, mely emeléseknek az volt az indoka, hogy a kincstárnak sok pénzre van szüksége. Most, a háboru alatt és annak befejezése után még több bevételre van szüksége az államnak, tehát kézenfekvő dolog, hogy minden jövedelmi forrást tágiítani kell: fel kell emelni az adókat és illetéket. És talán mondanunk sem kell, hogy alaposan emelik is. A vendéglősök ne mulasszák el a bevallási iverk pontos kitöltését és beszoállítását, mert ha ezt nem teszik, akkor meghallgatásuk nélkül hivatalból állapítják meg a fizetendő összegeket, amely megállapítások ellen alig lehet majd védekezni. Ha pedig a vendéglős a kivetőbizottság maga elé hívja, okvetlenül menjen el és védje érdekeit, ha szükséges, ha anyagi vi szonyaihoz képest túlterhelni akarják, — de menjen el, mert máskép hivatalból állapítják meg adóját és illetékét, ami ellen utólag nem igen védekezhetik. Most különösen egy új megadóztatási alapot is kivetnek: a *jövedelmét*, ami nem tévesztendő össze a keresettel. A kincstárnak teljesen igaza van, ha a háborus konjunkturákat kihasználó egyének és intézmények (bankok, részvény-társaságok, ipari vállalatok, hadseregszállítók stb. stb.) kik hamarosan nagy vagyonra szert tettek, ebből a jövedelemből adó címen valamit visszakövetel, mert utóvégre is az állam nyújtott módot ennek a vagyonnak szerzéséhez.

Másképen áll ez az állapot a vendéglőknél.

A vendéglős ugyanis azért, hogy italmérsést gyakorolhasson *állandóan* illetéket tartozik fizetni az államnak. Ha ezt nem fizeti, az állam visszaveszi tőle az engedélyt. Tehát azért, hogy keresete legyen a vendéglősnek és így kereseti adót fizethessen, külön állandó díjért engedélyt kap a kereseti adó megszerzésére. Nyilvánvaló, hogy kétszeresen adózik. De mi a vendéglősnek a forgalma egy hadseregszállító, árdrágító forgalmához képest? Az arány ugy határozható meg, mint egy csepp a tengerhez képest. No most már milyen jövedelme lehet a vendéglősnek üzlete forgalmából? Hiszen nincs elegendő nyers anyaga sem üzletének zavartalan fentartásához. De azért mégis kutatnak-keresnek megadóztatására alkalmas jövedelem után. Igen sok vendéglős kimutathatja, hogy üzletének fentartására ráfizet és csak azért nem zárja be az üzletét, mert még tud áldozni és számíthat a békés állapot bekövetkeztével feljúló élelnebb közforgalomra. Aki ráfizetni nem bír, az már régen bezárta üzletét, ugyanígy cselekszik ma az a vendéglős, akinek már nincs ráfizetnievalója. Hogy mi az oka a vendéglő hanyatlásának, azt újból elmondani felesleges. Azt tudhatja a kormány is, meg a pénzügyi hatóság is. Ha azonban nem akarják tudni, akkor a viszonyok alakulása fogja bizonyítani, hogy a vendéglő csak úgy és akkor prosperálhat, ha az üzemhez nélkülözhetetlen anyagok rendelkezésre állanak, illetve beszerezhetők.

Miután azonban a vendéglősöket már régóta alkalmas fejőstehének szokták tekinteni és erről a szokásról a háboru ideje alatt sem mondtak le, tehát gondoskodtak egy újabb olyan eszközről, mellyel a vendéglősökön megint újabb érvágást végezhesse nek. Értjük ezalatt a *szesz italok* bejelentésének

letett egy-két jó térkép a különféle harcterekről és a legnagyobb érdeklődéssel kísértük figyelemmel a 1915 évi nyári nagy offenzívának részünkre kedvezően fejlődő eseményeit. Valóságos ünnep volt részünkre, mikor az orosz jelentésekből kihámoztuk Przemysl visszafoglalását, nem kisebb diadalünnep volt Lemberg visszavételének hírére sem. A nyár elég kellemesen telt el, a kijarást ugyan fővidesen beszűntették, teljesen be voltak zárva, azonban nagy udvarunkban egész nap szabadon mozoghatunk, a nappali hőség elmúltával összealakultak a football csoportok, hetenként egyszer teljesen rendes matchek voltak, izgalmas magyar-osztrák mérkőzések. A városka könyvkereskedésében sikerült egy francia Berlit-könyvet felfedezni, mely megindult a nyelvtanulás, egyéb komoly dolgokkal is kezdünk volna foglalkozni, mikor egy hirtelen jött parancsal az egész tábor felosztása rendeltetett el és az ott levő kétszáz tiszti négy másik táborra osztott fel. A mi csoportunk, 33 magyar és osztrák tiszt, kiegészítve 17 német tiszttel, a Csita város mellett Antipichára került, hol már addig is körülbetül 150 tiszt volt, kik között még Przemyslből való ismerősöket találtunk; itt is igen jó elhelyezést nyertünk, ugyanolyan tiszti épületekben, mint Stretensken, bár nem oly kényelmesen; étkezési csoportunk a régi maradt és rövidesen berendezkedve, megkezdtük a Stretenskről való elutazásunk alkalmával abbanmaradt nyelvkurzusokat, melyek tanára egy tisztünk, a mindenki által szeretett és tisztelt Karkovány Ákos lett, a műegyetem egyik adjunktusa, ki csaknem az összes euró-

pai nyelveket teljesen bírja. Reményeink, hogy még a tél előtt béke lesz, már régen megszűntek, kezdünk érezni, hogy nagyon hosszú fogságra kell elkészülve lennünk, így is rendezkedtünk be, tudtuk már hogy nem kerülhetjük el a szibériai telet.

A napok kezdtek rövidülni, az esték hűvösödni; szeptember vége felé már naponta éjjeli fagyok voltak és október hó 6–8-án leesett az első hó, hogy április közepéig el se olvadjon. Október 10-ike után a hőmérmár soha nem szallt a zérus fölé, a hideg fokozatosan nagyobbodott, emelett a szabadban való tartózkodás mindig igen kellemes volt, mert állandó napsütésben és teljes szélcsendben volt részünk, csak nagy ritkán, havazások alkalmával volt szél, ekkor aztán csak a leegdzetebbek tudtak kinn tartózkodni, de azok is csak korlátolt ideig. A legnagyobb hideg, amely biztosan megállapított, 40 és egynehány fok volt, dőben azonban mindig felszállt a hőmérmó 20–24 fokra, ugy hogy igen kellemesen lehetett sétálni, megfelelő öltözködés mellett. Így teltek a napok és a hetek teljes beártság mellett, még a 25 lépésnyire fekvő másik épületbe sem volt szabad átmenni, levélben érintkezünk ottlakó ismerőseinkkel. Napjaink egyhanguságába csak a hetenként kétszer érkező posta hozott egy kis változatosságot, legtöbbször azonban csak családost, mert alig-alig jött valami hír hazáról. Könyveinket itt is összegyűjtöttük és az összesség rendelkezésére bocsájtottuk; a Csitán állandóan működő svéd vöröskeresztes segítő akciói tagjai többször ládaszárra tudományos és szépirodalmi műveket, hazáról

elmulasztását vagy elkésve történt bejelentését. Tudni kell, hogy a szeszárak felemelését és a szeszés italok kötelező bejelentését tárgyaló kormányrendelet október hó 11-én jelent meg a hivatalos lapban. Ebben el volt rendelve, hogy a szeszés italokat a 14 koronás pótdadóval való megterhelés végett október 15-től 17-ig a pénzügyőri biztosságoknál beszerzendő űrlapokon ugyanott, büntetés terhe mellett be kell jelenteni. Mindez a „Budapesti Közlöny”-ben jelent meg. Sem a kormány, sem a rendeleteket végrehajtó pénzügyigazgatóság nem tartotta érdemesnek ezt a rövid lejáratu rendelkezést a napi lapokban vagy falragaszok útján közzétenni, de még az érdekelt ipartársulatokat sem értesítette. A hivatalos lap olvasása nem tartozik a vendéglősök mesterségéhez, ezt pedig még a Zulus országában is tudja a pénzügyigazgatóság, csak nálunk nem és így bizony megtörtént, hogy igen sok vendéglős és kávé s saját hibáján kívül nem eltitkolási szándékból nem jelentette be a kitűzött határidőn belül a szeszés italok készletét. Mintha csak arra számítottak volna. Derűborura büntetik a vendéglősöket és nem csekély összegekre. A megállapított készletek után fizetendő pótdíjak háromszorosát fizetik.

Minden elfoglaltság nélkül kérjük a pénzügyminiszter urat, vajjon rendszerbenlőnek tartja-e ezt a dolgot? Szabad-e ilyen módon adófizető polgárokat belekényszeríteni a büntetethez? Ha a jóhiszeműleg fel is tesszük, hogy a rendelkezés nem az volt a célja, minthogy nem is szabad a kormánynak ilyen céljának lenni, hogy százezreket harciasoljanak és vegyenek ki a vendéglősök zsebéből, mégis fel kell tennünk a kérdést: 1. miért nem publikálták ezt a veszedelmet a legsebésebb keretben és 2. ha ezt nem tették,

is jött néha-néha egy csomag könyv, így olvasnivalóban nem volt hiány; egy a legénységi táborban levő tanítónk az orosz újságokból igen ügyes kivonatokat szerkesztett, a nyelvtanulást előhaladtával rövidesen olvashattak az állandóan kapható francia és angol lapokat és így ha egyoldaluan is, de állandóan tájékozva voltak a világ eseményeiről; beszélgetésünk állandó tárgya természetesen a háború várható vége, a leszerelés, hazakerülés volt, minden legkisebb hír, mely csak a legtávolabbról is a békével volt összekötésben, a legvéresebb reményeket váltotta ki, hogy aztán annál keservesebb legyen a kiábrándulás. Lassan-lassan tavasz és nyár lett és mi még mindig Antipichán ültünk, kilátástalanul, már nem is remélve, teljes közönnyel jelen és jövőendő sorsunk iránt. Apáthiánkból csak az 1916 augusztus végi román hadizenet rázott föl, a legnagyobb elkéséssel vettük tudomásul gaz szomszédunk ortvámadását és mely fájdalommal értesültünk az erdélyi betörésről, Brassó stb. elfoglalásáról. Annál jobban esett, midőn a kocka megfordult, kitörő örömmel és megnyugvással fogadtuk a fordulatot és nagyokat élveztünk a francia és angol lapok siránkozásain.

En október hó végén súlyos beteg lettem és a csitai kórházba kerültem; itt alkalmam és módom volt meggyőződni, hogy ugy tisztjeink, mint legénységünk a legjobb gondozásban részesülnek a kórházban működő orvosaink részéről, minden lehető el lesz követve, hogy a beteg meggyógyuljon. Állapotom javulván, rövidesen kikerültem a

minthogy nem is akarhatták tenni, akkor miért nem adtak hosszabb terminust a köteles bejelentésre? Az államnak, mint legmagasabb erkölcsi tényezőnek, nem szabad ilyesmit tenni. Az ilyen eljárást törbecsalásnak, beugratásnak nevezik a polgári életben, amibe igen sokszor a bíróság is beleavatkozik. Ez nagyon helytelen és veszedelmes pénzügyi politika. A kiszípolozás nem lehet az állam feladata, ezt végzik az uzorások, kiket a büntető bíróság bezárat érte.

Ha az állam most a vendéglősök adóját és illetékét tetemesen emelni készül, elégedjék meg ezzel és ne tegye egészen koldusokká őket, hiszen már elég proletár van. Mérsékelje legalább ezeket a legujabb bírságokat és ne kergesse a vendéglősöket a kétségbeesésbe. Nyujtson nekik védelmet és ne kormányozzanak fölöttük abszolút hatalommal. Ennyit csak megérdemelnek a vendéglősök is.

Mérsékelni kérjük a bírságokat, mert egyik vendéglős sem akarta a kincstárt károsítani; távol volt mindegyiktől a szándékosság. Ezt kérjük méltányolni és az igazság mértékével mérni.

HIVATALOS KOZLEMÉNYEK.

Figyelmeztetés.

A „Székesfővárosi vendéglősök és kocsmárosok ipartársulatának” tagjait figyelmeztetem, hogy ha a „Budapesti szállodások, vendéglősök és kocsmárosok ipartársulatától” bármilyen anyag beszerzésére utalványt akarnak igénybe venni, **nem kötelesek** ugyanebbe a társulatba is tagul belépni, hanem elég, ha az itteni társulati tagságukat igazolják. Ha azonban a Szállodások stb. ipartársulata csak a nála szerzendő tagságtól teszi függővé az utal-

kórházból azzal a biztatással, hogy talán elküldenek az északi semleges országok valamelyikébe, további gyógykezelésre. Ezzel a reménységgel foglalkozva telt el a második szibériai tél, az elsőhöz teljesen hasonló módon. Életmódunkban alig volt valami változás, sétálgatunk az udvaron, tanulgatunk, olvastunk; hosszas kérésre megengedte az orosz parancsnokság, hogy a tiszték kéthetenként, természetesen kíséret mellett, kijárhattak a legénységi táborba, az ottani magyar és osztrák legénységi szintársulat előadásaira, melyet orosz tiszték is szívesen látogattak hölgyekkel; később a tiszték föllépése is meg lett engedve és így egész élvezetes kabaré-előadásokban volt részünk; társaságunk egyik agilis tagja, Gróf Laci, a nagyváradi szintársulat kedvelt naturbursa betanította és előadta a „Tatárjárást”, oly mintaszerű előadásban, hogy a sok vidéki szintársulat megirigyelhette volna; természetesen az összes női szereplőket is férfiak, nagyobbára önkéntesek adták, a legtöbbször a megtévesztésig hű maszkarok, csak az érces bariton árulta el a harcedzett vitét. A szintársulat zenekara körülbelül 26 tagból áll, részben ott készült vonós, részben fuvós hangszerekkel és elsőrangú produkál; zárjelben megjegyezte, az egyik nagybőgőt a drezdai zenekadémia egy tanára, német őrmester, kezeli. Ez a zenekar nyáron ugy a tisztikarnak, mint az orosz tiszteknek, hetenként ténzenét szolgáltat, kiváló változatos műsorral, a tisztikar hálásan fogadja egyhangú életében ezt a kis változatosságot.

(Folyt. köv.)

ványok kiadását, ugy kérem tagtársaimat, hogy az ilyen eseteket akár szóval, akár írásban jelentsék be nálam. Ebben a tekintetben már hozzám érkezelt panaszokat kötelességemnek tartom illetékes helyen bejelenteni és a presszió megszüntetését szorgalmazni.

Hajós Károly
társulati elnök.

TÁRSULATI ÉLET.

Jegyzőkönyv.

Felvétellett a Szállodások, vendéglősök, kávéosok, pincérek és kávésegedékek országos nyugdíjgyesülete igazgatóságának folyó évi október hó 26-án d. u. 4 órakor az egyesület központi irodájában megtartott rendes havi ülésén.

Jelen voltak: Bokros Károly elnök, F. Kiss Lajos, Kövály Jenő, Pelzmann Ferenc, Holub Rezső, Dökker Ferenc, Mayr József, Francois Lajos igazgatósági és felügyelőbizottsági tagok és dr. Nagy Sándor jogtanácsos.

Elmaradását kimentette: Váradi Gyula és Kittner Mihály.

Elnök az ülést megnyitja, a jegyzőkönyv vezetésére dr. Nagy Sándor jogtanácsost, hitelesítésére pedig F. Kiss Lajos urat kéri fel.

Jogtanácsos felolvassa a múlt havi ülés jegyzőkönyvét, melyet az igazgatóság észrevétel nélkül hitelesít.

Jogtanácsos bemutatja a választmányok elszámolásait.

A budapesti választmány október havi elszámolása szerint a bevétel 1780 kor. 72 fill., a kiadás 1323 kor. 31 fill. volt. Csekkszámára beküldetett 457 kor. 41 fill.

A pozsonyi választmány október havi elszámolása szerint a bevétel 476 kor. 70 fill., a kiadás 37 kor. 90 fill. volt. Csekkszámára beküldetett 438 kor. 80 fill.

A kassai választmány október havi elszámolása szerint a bevétel 218 kor. 16 fill., a kiadás 20 kor. volt. Csekkszámára beküldetett 198 kor. 16 fill.

A szombathelyi választmány október havi elszámolása szerint a bevétel 501 kor. 10 fill., a kiadás pedig 114 kor. 99 fill. volt. Csekkszámára beküldetett 386 kor. 11 fill.

Igazgatóság a választmányok elszámolásait jóváhagyólag tudomásul veszi.

Jogtanácsos jelenti, hogy özv. Lencz Ernő végkielégítés iránti kérelmet nyújtott be. Nevezett özvegy a szükséges iratok betérjesztésére utasítottat

Tudomásul szolgál.

Jogtanácsos jelenti, hogy Kasprák István tagdíjvisszatérítés iránti kérelmet nyújtott be. Nevezett 1909. január hó 1-től 1912. november hó 1-ig volt egyesületünk tagja. Ezen időponttól kezdve fizetéseit beszüntette, ennek okáról egyesületünket a mai napig nem értesítette. Most jelentette, hogy 1913. október óta katonai szolgálatot teljesít, a háborúban megrokkant, pályát változtatni kénytelen és befizetett tagsági díjainak 1/3-át visszatéríteni kéri. Kérelme alapszabályaink 17. és 33. §-ai alapján elutasítandó lenne.

Igazgatóság megbizta jogtanácsost, hogy kérvényezővel személyesen tárgyaljon és az eljárásának eredményét a következő igazgatósági ülésen jelentse.

Jogtanácsos jelenti, hogy az elmúlt igazgatósági ülés határozata értelmében özv. dr. Solti Ödönné urnóval végkielégítése ügyében méltányos megegyezés létesítése végett tárgyalásba bocsátkozott és vele 3200.— korona végkielégítési összegben állapodott meg, mely összeg az igazgatóság utólagos jóváhagyásának reményében Bokros Károly elnök ur utasítására az özevgynek ki is fizettetett.

Igazgatóság jogtanácsos jelentését helyeslőleg tudomásul veszi, a kiutalás iránti intézkedést utólagosan jóváhagyja és Kóváry Jenő ur indítványára Bokros Károly elnöknek ez ügyben kifejtett sikeres tevékenységéért hálás köszönetet mond.

Jogtanácsos jelenti, hogy a mai ülésből 6 drb tagsági igazolvány állítható ki. Tudomásul szolgál.

Jogtanácsos jelenti, hogy a postatakaréktól a Magyar Banknál lévő folyószámlára 3700.— korona utalható át.

Igazgatóság a 3700.— koronát a postatakaréktól a Magyar Bank Mehmedszultán-uli fiókjánál lévő folyószámlára utalja át.

Jogtanácsos jelenti, hogy f. évi október hó 22-én, Labez Henrik, Stefanovits Döme, Sabathiel Tivadar, Kutassy Vince, Steiner Manó, Horváth Dániel, Hertz Valér és Páris Vilmos ur beléptek pártoló tagjaink sorába és az 1917. évre szóló tagsági díjait kezeihez azonnal le is fizették, mely összeg a csatolt befizetési lap szerint a postatakarékhoz befizettetett.

Igazgatóság jogtanácsos jelentését örömmel veszi tudomásul és egyesületünk ez új pártoló tagjait melegen üdvözlöli.

Elnök indítványozza, hogy a „Fogadó” című szakközlöny egy példányára az egyesület fizessen elő és hogy az egyesület hivatalos közleményei a „Fogadó”-nak díjmentes közlés végett ezentúl esetéről-estere beküldessenek.

Igazgatóság elnök indítványát elfogadja, egyszersmind elnök indítványára jogtanácsos megbizatik, hogy az egyesületi vagyoni kedvezőbb gyümölcsötetés érdekében teendő konkrét javaslatait a legközelebbi ig. ülés elé terjessze.

Több tárgy nem lévén, elnök az ülést bezárja.

Kmf.

Hitelesítik:

dr. Nagy Sándor s. k. * Bokros Károly s. k.
jogtanácsos. elnök.

Kimutatás az 1917. évi november havi nyugdíjakról.

1. özv. Bagossy Vincéné	--- K 12.50
2. özv. Balassa Mihályné és kk. gyermekei	--- " 69.33
3. Benky Vilmos gyermeke	--- " 5.31
4. özv. Bohos Lajosné	--- " 71.88
5. Brukács Ferenc	--- " 28.33
6. özv. Havlicsek Józsefné	--- " 13.13
7. özv. Horváth Lajosné és kk. gyermeke	--- " 15.—
8. özv. Kéth Károlyné	--- " 79.16
9. özv. Klimann Imréné	--- " 66.66
10. Kozák József	--- " 25.—
11. özv. Prindl Nándorné	--- " 10.62
12. özv. Rosner Ignácné	--- " 22.50
13. özv. Schnell Józsefné	--- " 15.—
14. özv. Schmidt Alajosné	--- " 26.25

15. özv. Szentgyörgyi Ferencné	--- " 37.50
16. özv. Sztanoj Miklósné	--- " 26.25
17. Varasdy Sándor	--- " 35.40
18. Wittreich Nándor	--- " 33.34
19. Zwetkó Lajos	--- " 75.—

A fiumei italméresi anomaliákról.

Még az 1914. évben tartott V. országos vendéglős-kongresszus foglalkozott azon visszás állapotokkal, amelyek Fiumében az italméresi ügyek kezelésében előfordulnak. Ekkor a kongresszus egy határozati javaslatot is fogadott el és azt a kormány elé is terjesztette, azonban dacára az azóta elmúlt három évnek, ezen a téren mi sem történt; úgy tett a kormány ezzel is, mint a többi a vendéglősök sérelmeit panaszoló kongresszusi határozatokkal: irrattárba helyezette.

Ha eddig nem is történt meg a sérelmek orvoslása, ez lehet mulasztás, mely talán némi indokát találja abban, hogy a szövetséges olasz állam polgárai ellen való fellépésnek lehetett volna azt tekinteni, de ma, amikor a szövetséges hitszegően ellenségeink sorában van, akkor már egyenesen bűn a fiumei visszás állapotok megtűrése.

Miről van ugyanis szó? Arról, hogy Fiumében nem a Magyarországon általánosan kötelező italméresi törvény van életben, hanem még az 1839. években alkotott császári pátens, mely aztán azokat a cantelákat nem ismeri, amelyeket az italméresi törvény előír. Így mindenek előtt áll az, hogy italméresi engedély elnyeréséhez Fiumében nem kell az állampolgárság.

Mindenki előtt világos, hogy ez éppen nemzeti szempontból egy rendkívül nagy veszedelem egy olyan exponált területen mint Fiume. Hiszen, ha másutt nem kívánják is meg a magyar állampolgárságot az italméresi engedély elnyeréséhez, Fiumében még akkor is meg kellene kívánni, ne hogy olyan egyének kaphassanak ilyen jogot, akik magyar nemzeti szempontból kellő garanciát nem nyújtanak.

Ez a képtelen állapot nagy baj volt a háboru előtt is, mert hiszen akárhány ilyen nem magyar honos által fenntartott vendéglő egyenesen lészke volt a magyar állameszme elleni izgatásnak. Ezek mindenestre sokban hozzájárultak, hogy az irredentista mozgalom itt is terjedt.

Még nagyobb veszedelem azonban ez most a háboruban, mert az ellenőrzést megnehezíti.

Ezen tehát változtatni kell és pedig a legsürgősebben, hiszen ma még az a neveltségességig menő jóindulat a nemzetiségek irányában, ami eddig a román és olaszokkal szemben megnyilvánult sem lehet többé akadály.

Nagy sérelem továbbá és ez éppen a Fiumében italméresi engedéllyel bíró kartársakat érinti az, hogy éppen az italméresi törvénynek Fiuméra való ki nem terjedése miatt, ott olyan fogyasztási adókat és illetekeket szed a hatóság, amilyet akar és így ma is az elárúsítási ár egyharmad része ilyen címen a vámnak fizetendő.

Ez olyan terhet jelent, amelyet viselni nem lehet s amely egyenesen lehetetlenné teszi a tisztességes üzletvezetést.

Ezeket a visszás állapotokat a legsürgősebben meg kell szüntetni s azért újból figyelmébe ajánljuk a kormánynak, hogy az V. országos vendéglős-kongresszus által elfogadott alábbi határozati javaslat értelmében intézkedjen, mert ezt megköveteli az államérdek, de fiumei kartársaink is. Az V. vendéglős kongresszus által elfogadott határozati javaslat ez volt:

„A kongresszus megállapítja, hogy Fiume városában az 1839. év óta hatályban levő és császári pátenssel, később 1875-ben a magyar királyi kormány által is jóváhagyott fogyasztási adószabályzat elavult, az italmérő üzleteket károsítja, a borított tetemesen megdrágítja olyannyira, hogy a fogyasztók közönségnek majdnem lehetetlenné teszi a borfogyasztást a vendéglőben és elősegíti a csempésztést, mivel a magánfogyasztó kevesebb fogyasztási adót fizet a bor és pálinka után, mint a hivatásos italmérő. Ennek természetesen következménye az az ellenőrzhetetlen tény, hogy a vendéglősök, kocsmárosok és kávéosok az olcsóbb fogyasztási adó szerint igyekeznek ital-szükségletüket beszerezni.

Megállapítja továbbá a kongresszus azt is, hogy a mai fogyasztási adórendszer mellett a városi hatóság mintegy kényszeríti az italmérőket a lehető legnagyobb csempészés alkalmazására, ami viszont olyan nagy költséggel járó kémkedési és ellenőrzési apparátus fenntartást tesz szükségessé, hogy a város javára eső haszon nagy részét ezek a költségek emésztik föl és minthogy a város önkormányzati szerve ezen az állapoton változtatni nem óhajt, a kormány pedig saját hatáskörében az ügy igazságos és méltányos rendezését nem kezdeményezheti.

Kimondja a kongresszus, hogy felkéri a m. kir. kormányt, miszerint az 1899. évi VI. t. c. 8. §-ának 2. bekezdésében nyert felhatalmazás folytán a más magyar városokra, mint zárt fogyasztási adóterületekre érvényes fogyasztási adórendszert sürgősen terjessze ki Fiume városára is, ami annál is inkább elrendelhető, mivel azáltal Fiume város a fogyasztási adóvédtelemben nem szenved hátrányt.

Reméljük, hogy a kormány ebben az ügyben sürgős intézkedést tesz s a kongresszus határozati javaslatát tartalmazó fejtegetéseit az irrattárból kiemelteti s a volt kormány ezen restanciáját elintézi.

A tejjelállítás rendezése.

A Székesfehérváros tanácsa 113.200/VIII. 1917. sz. határozatával rendezte a vendéglősök, kávéosok stb. tejjelállítását. A vonatkozó határozat így szól:

A Tanács az Országos közlélemezési hivatalat vezető m. kir. Miniszter urnak 1917. évi október hó 19-én kelt 102.000. számú és 1917. évi október hó 25. én kelt 105.064. számú rendeleteiben nyert felhatalmazás alapján a nevezett Miniszter ur által a budapesti kávéházak, cukrászdák és vendéglők rendelkezésére bocsátott kondenzált tej, illetve tejpor mikénti felhasználása és szétosztása tárgyában a következőket rendeli:

1. A kávéházak, cukrázdák és vendéglők november hó 10-től kezdődőleg további rendelkezési tejszükségletüknek legalább felét kondenzált tej, esetleg tejpor formájában fogják megkapni.

2. A Tanács megbízza a Központi Tejhivatalt, hogy állapítsa meg azt a legmagasabb napi tejmennyiséget, amelyet az egyes kávéházak, cukrázdák és vendéglők beszerezni vagy fogyasztani jogosultak, továbbá állapítsa meg üzletenként az ennek részbeni fedezésére szolgáló kondenzált tejmennyiségeket is.

3. A kávéházak, cukrázdák és vendéglők november hó 10-től kezdve csak annyi friss tejet szerezhetnek be vagy fogyaszthatnak, amennyi a részükre kiutalt kondenzált tej beszámításával a részükre megállapított napi tejkontingensből még fedezetlen maradt. Amennyiben pl. valamely kávéház napi tejkontingensét 40 literben állapították meg s ennek fedezetére napi 25 liternek megfelelő kondenzált tejet utaltak ki részére, úgy nincs joga neki napi 15 liter friss tejnél többet beszereznie vagy fogyasztania.

4. Az ilyképpen felszabaduló friss tejmennyiség felett a Központi Tejhivatal rendelkezik s azt legjobb belátása szerint bocsátja közfogyasztásra. Az érintett vállalatok tulajdonosai tartoznak a friss tej származási helyét, a szállító nevét és címét, az érkezés vagy átvétel helyét, a tej mennyiségét és egyéb a teje vonatkozó adatokat az e célból kibocsátandó nyomtatványon a Központi Tejhivatalnak 24 óra alatt bejelenteni és e hivatalnak mindenben segítségére lenni abban, hogy az a tejelesterg akadálytalanul megkapthassa, átvehesse és felhasználhassa.

A felszabaduló friss tejért járó vételárát, amely a maximális árnál több nem lehet, az tartozik fizetni, akinek a Központi Tejhivatal a tejet kiutalja.

5. A kondenzált tejet a Központi Tejhivatal fogja kiutalni (IV., Bécsi-utca 1. szám I. em.), ahol ebből a célból az érdekelt vállalatok megbízottainak jelentkezniök kell.

6. Az áru a Budapesti Általános Tejcsarnok r.-t. telepén tárol (IX., Drégely-utca 2—8.), ahol a kiutalt mennyiség készpénzfizetés ellenében átvehető. Nevezett részvénytársaság kizárólag a Központi Tejhivatal kiutalása alapján szolgáltható ki árut.

7. A kondenzált tej kiadása a vásárló tetszése szerint hordóban, kannában vagy palackban történhetik. A hordó tartalma kb. 250 kg., a kannáé kb. 25 l., a palacké kb. 1 l. Az áru kiutalása és kiadása nettósúly szerint történik.

8. A kondenzált tej ára:

a) hordóban, a hordó visszaszolgáltatása mellett, a tárolás helyén átadva kilogrammonként... 8 K 16 f

b) kannában, házhoz szállítva, kilogrammonként... 8 K 36 f

A kannáért darabonként 60 K kölcsön-díj fizetendő és köteles a vevő azt négy héten belül kifogástalan és tiszta állapotban visszaszolgáltatni, mely esetben a kölcsön-díj részére visszatérítetik.

c) palackban, házhoz szállítva, kg.-ként... 8 K 66 f

A palackért darabonként 70 fillér és a 12 palackot tartalmazó ládáért darabon-

kint 12 korona kölcsön-díj fizetendő és köteles a vevő azokat két héten belül kifogástalan és tiszta állapotban visszaszolgáltatni, mely esetben a kölcsön-díj részére visszatérítetik.

9. A kondenzált tej úgy számítható át higitott tejjé, hogy 1 kg. kondenzált tej egyenlőnek veendő 3 $\frac{1}{4}$ liter higitott tejjel. A Központi Tejhivatal a kondenzált tej kiutalását ezen átszámítási kulcs alapján tartozik végezni.

A kondenzált tej felhígítása pedig a fenti kulcs értelmében olyképen történik, hogy 1 kg. kondenzált tejhez 2 $\frac{1}{2}$ liter víz keverendő, mely művelet által 3 $\frac{1}{4}$ liter higitott tej nyerhető.

10. A Tanács felhívja a székesfővárosi vegyészeti és élelmiszervizsgáló intézetet, hogy a kondenzált tejkészletet állandóan ellenőrizze, az árusításra közvetlenül kijelölt készleteket előzetesen vizsgálja meg és ha kifogásolható árut talál, ezt azonnal közölje a Budapesti Általános Tejcsarnok r.-t.-gal és jelentse a tanácsi közlélemzési ügyszátnak. A Budapesti Általános Tejcsarnok r.-t.-ot pedig felhívja a Tanács, hogy az áru szakszerű tároltatásáról és tiszta kezeléséről gondoskodjék, az áru minőségét saját közgeivel is állandóan ellenőriztesse és gondosan ügyeljen arra, hogy mindenkor csak kifogástalan áru adassék ki a vásárlóknak.

11. Az esetleg kiutalandó tejpor tárgyában a Tanács külön fog határozni.

12. A Tanács figyelmezteti az összes érdekeltet, hogy aki e rendelkezések ellen vét, vagy azokkal kapcsolatban bármely visszaélést követ el — amennyiben cselekménye súlyosabb beszámítás alá nem esik. — kihágást követ el és a 4207/1915. M. E. számú rendelet 15 §-a értelmében két hónapig terjedhető elzárással és 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő. E kihágások elbírálására a kerületi rendőrkapitányságok illetékesek.

Budapesten, 1917. november 3.

A székesfőváros tanácsa:

Bódy s. k.,
alpolgármester.

Előfizetőinkhez.

A Fogadó eddigi szokásához hiven az idén is kiadja az 1918-ik évre szóló Vendéglős Naptárt, azonban az eddigi szokástól eltérően nem olvasókönyv, hanem zsebkönyv alakjában és olyan tartalommal, amelynél fogva az a szakmabeliek állandó útmutatója és kézikönyve lesz.

A naptárban nem fogunk elbeszéléseket, anekdotákat és egyéb szórakoztató olvasmányokat adni, hanem hasznos tudnivalókat, útmutatót, ismertetőt. Így a szoroson vett naptári részen kívül közöljük Budapest utainak, tereinek jegyzékét, amelynek segítségével bárki Budapesten bármely feltalálhat anélkül, hogy mások kalauzolására szorúlna. Ezután közlünk egy hosszabb borkezelési ismertetőt is, amelyben mindenki hasznos utasításokat talál a borok mikénti kezelésére vonatkozóan.

Közöljük a szakmát érdeklő gyárak, vállalatok sorát, a Budapestben található szórakozóhelyeket stb. Bemutatunk kér-

vénymintákat, melyek a szakiparban előforduló engedélyek elnyerése végett adandók be, az engedélyező hatóságokat, ezeknek eljárásait stb., mint megannyi nélkülözhetetlen segédeszköz a szakiparban.

Ezen rendkívül hasznos és majdnem nélkülözhetetlen ismertetőt után adunk pár tiszta és jegyzetekre alkalmas lapot, úgy hogy a csinosan kiállított zsebkönyvecské állandó kísérője és segédeszköz lesz a szakmabelieknek.

A könnyen zsebben tartható naptárt azonban az eddigi szokástól eltérően nem pénzért adjuk előfizetőinknek, hanem áldozatot nem kimélve, teljesen ingyen adjuk azon t. előfizetőinknek, akik előfizetési díjukat 1918. december hó 31-ig előre beklüdk.

A naptárnak ingyen adása a mai rettenetes drágaság mellett igazán óriási megterhelést jelent, de egyrészt az az általunk eddig is nyilvánított önzetlenség, hogy a szak érdekében áldozatra való tekintet nélkül tegyünk meg mindent, másrészt pedig az a remény is vezetett, hogy így t. előfizetőink egy olyan kedves meglepetésben részesülnek részünkről, amivel szemben bennünket is szívesen mentenek fel az előfizetési díjak beszedése és nyilvántartása körül felmerülő sok munkától s főlősleges kiadásoktól, ami által viszont lehetővé teszik, hogy teljes erőnket és időnket a közös cél elérésére szentelhesük.

Reméljük, hogy a Vendéglős Naptár ezidei kiadásával igazán olyan kellemes meglepetésben részesítjük előfizetőinket, hogy mindig szeretettel fognak ránk gondolni és lehetővé teszik, hogy minél kevesebb adminisztrációval kelljen az időnket tölteni s így annál nagyobb erővel szolgálhatjuk érdekeiket.

A csinos kiállítású naptárt már december elején el fog készülni és a szétküldést azonnal megkezdjük. Könnyebb kezelhetőség kedvéért minden előfizetőnknek 1918. december 31-ig járó díját közölni fogjuk csekklap mellékelésével s amennyiben az ott jelzett összeg t. előfizetőnktől beérkezik, úgy a naptárt azonnal küldjük.

KÜLÖNFÉLE KÖZLEMÉNYEK.

A gyümölcskonzervek maximális ára. A hivatalos lap közli az Országos Közélelmiszeri Hivatalt vezető miniszter rendeletét a zöldség-, főzélék- és gyümölcskonzervekért követelhető legmagasabb ár megállapításáról, valamint ezeknek forgalombahozataláról. Eszerint a cseresznye-, meggy-, málna-, ribizke-, köszméte-, cseresnyealma- (diszalma), som-, szeder-, áfonya-befőtt fogyasztói ára 1 literes üveg 11 kor.; a szamóca-, kajszinbarack- és őszibarack-befőtt 14-40 kor.; a ringló-, szilva-, szőlő-, körte-, birs-, dinnye- és naspolya-befőtt 9-80 kor. A liternél kisebb mennyiségben vásárolt konzervek ára aránylag valamivel drágább; a cseresznye-, meggy-, málna-, ribizke-, szeder-, áfonya-, köszméte-, szőlő-iz és jam fogyasztói ára 1 kg. 11-50 kor. Jam üvegben (vagy dobozban) 1 kg. 12-70 kor.; a kajszinbarack- és szamóca-iz és jam 13-70 kor., illetve 15 kor.; elsőrendű vegyes tiszta gyümölcs-iz (háromfajta gyümölcsből, zöldség hozzákeverés nélkül készült tartós áru): fo-

gyasztói ár eredeti edényben, teljes (bruttó) súly, tiszta (nettó) súly gyanánt 1 kg. 8:40 kor., kimérve 1 kg. 880 kor. Almaiz (minden más gyümölcs és zöldség hozzákeverése nélkül): 1 kg. 410 kor. Birsalmasajt 1 kg. 8 kor.; Almasajt 1 kg. 6:50 kor. Málnaszörp 1 literes üvegben (1:35 kg. tisztsúly) 12:30 kor. Paradicsomlé legalább 7 százalékos extarct tartalommal 1 literes palackban 360 kor. Felényire sűrített paradicsom legalább 15 százalékos extract tartalommal 1 literes üvegben 6:20 kor. Párolt és sózott zöldbab 1 kg. 4:90 kor. Párolt zöld borsó 6:30 korona. Szárított vöröshagyma 1 kg. 14:40 kor. Szárított káposzta 1 kg. 9:30 kor. Szárított kelkáposzta 1 kg. 9:14 kor. Szárított sárgarépa, petrezselyem, pasztlinak, zeller, kalaráb, továbbá julienne burgonya nélkül 1 kg. 11:50 kor. Aszalt alma és körte, finomabb minőség, gyári készítmény 1 kg. 7:35 kor. Savanyított káposzta fedőlevekkel nélkül készített és szokásszerűen sajtolt ára fogyasztási ára: novemberben 1 kg. 1:34, december—januárban 1:44, február—márciusban 1:54, április 1-je után 1:64 K. Savanyított fehér- (tarló, kerek-, kerek-) répának az ára ugyanannyi. Savanyított takarmányrépa étkezési célra: novemberben 1 kg. 0:96, december—januárban 1.—, február—márciusban 1:04, április 1-je után 1:10 kor. Savanyított (sózott) tök: október—novemberben 1 kg. 1:34, december—januárban 1:94, február—márciusban 2:04, április 1-je után 2:14 kor. Sós-vizes uborka fogyasztói ára: darabonként (vegyes nagyságban) 1 drb 18 fillér. Ecetes uborka fogyasztási ára: 5 literes üvegben (50 drb közép nagyságú uborka) 14 kor., 1 drb 26 fill., 2 literes üvegben (45 drb apró uborka) 7:20 kor., 1 drb 16 fillér. Mindazok a zöldségből, főzelékből és gyümölcsből készített konzervgyártmányok és féltermékek, amelyekre nézve ezidő szerint maximális árak nem állapítottak meg, további intézkedésig szabadon forgalomba hozhatók, azonban a vasuton, hajón és gépkocsin való szállításukhoz szintén szállítási igazolvány szükséges és ezek a készletek is minden hónap 1. és 15-ik napján meglévő állapot szerint 10 napon belül az Országos Zöldség-, Főzelék- és Gyümölcsforgalmi Rt.-nek bejelentendő. — A rendelet már életbe lépett. Az árbíró bizottság ezeket az árakat fogja mindig alapul venni.

A pincérlányok viseletéről. Egyik bécsi lapban volt pár szó arról, hogy a pincérlányok nálunk nem megfelelő módon öltözködnek, hanem kifestett arccal és

brodzott hajjal inkább félvilági nőknek látszanak, mint tisztességes foglalkozású pincérlányoknak. Habár ez a beállítás általában nem vág, annyit mégis meg kell engedni, hogy van kifogásolni való a mai helyzetben is egy üzlet, de maguknak a kiszolgáló személyek érdekében is állónak azt tartanák, ha a pincérlányok szolidan, egyszerű csinos fekete ruhában szolgálnának fel, egy kis fekete masnival a hajban, kávéházban fehér, vendéglőben fekete köténnyel. Ez a csinos egyszerű viselet soha sem feltűnő, hiszen ma, amikor a pincérlányok a vendéglői és kávéházi felszolgálás nehéz munkáját vállalják, belekerültek abba a nagy társadalomba, amelyet a pincérek alkotnak. Ennek a társadalmi rétegnek meg van a maga jellemző viselete, amely megkülönbözteti és egyuttal ki is emeli a munkások egyéb osztályai közül. Ha tehát a női kiszolgálók azt kívánják, hogy őket is abba az osztályba tartozóknak tekintsék, akkor ne kifestett arccal, lobogós hajjal és egyéb feltűnést kelő kiegészítéssel akarjanak hatni, hanem az egyszerűség, tisztaság szép erényével, amely azon vendégek előtt mindig többet ér, akik a komoly munkát értékelik, nem pedig egyéb szolgáltatásokat keresnek.

Hymenhierek. Kolofon Gyula budapesti vendéglős leányát, Nusit, eljegyezte f. évi november hó 11-én Tar Nándor cégvezető.

Vendéglősök ellátása. A háború negyedik évében egy parányi reanénysugár kezd kibontakozni a rettenetes homályból, mely a vendéglősök ellátását takarja. Nem történt rólok gondoskodás. A sok központ nem állt szóba a mindennapos panaszokkal szemben. Ugy festett a dolog, mintha a vendéglősök egészen törvényen kívül álltak volna, sőt még ma sem jobb a helyzet. A vendéglősök ipartársulatainak irodái ma valóságos közvetítő szerepet visznek. Igazolnak, kérvényeznek, utbaigazítanak, hogy a vendéglősök a szükséges utalványokhoz jussanak. De nem igen jutnak. És hiába okolják az ipartársulatokat. Ha van ár, akkor kapnak a vendéglősök is; ha nincs, hát akkor bizony senki sem kaphat. Legujabban hozzá lehet jutni sertéshushoz, de nem mindig, hanem csakis akkor, amikor van. A huskereskedelmi r. t. a nagy csarnokban ad hust utalványra. Az utalványozást egy helyre akarják központosítani és pedig a fennálló három ipartársulat közül a Szállodások ipartársulatát szemelték ki erre a célra. Lehet, hogy így könnyebben bonyolódik le az ügylet; lehet, hogy nem. Bele kell törődnünk, mert a földolog, hogy egyáltalán őrü kapható legyen.

A káposzta is utalványozásra szereshető meg. Szóval olyan alakulások történnek, hogy most már senki sem ismeri ki magát. Aki a Szállodások ipartársulatának hus- vagy káposztautalványozását igénybe akarja venni, annak igazolni kell, hogy tagja valamelyik vendéglős-ipartársulatnak, mert ha ezt nem igazolja, akkor az utalványt kiállító „Szállodások, vendéglősök és kocsmárosok ipartársulatába” kell belépnie. Tehát célszerű, ha az utalványokat kivenni szándékozó ipartársulati tagok a saját társulatuknál kiveszik az igazolványt és az utalvány megszerzésénél bemutatják.

A vasuti vendéglősök súlyos helyzetéről már több ízben irtunk és rámutattunk, hogy azt a csekély kedvezményt, amibe a vasut a vendéglősöket részesíti, százsorta veszi vissza az alkalmazottai részére kikötött olcsó élelmiszer árakban. Így pl. kötelek a vasuti vendéglős a vasuti alkalmazottaknak ebédet 2 korona 40 fillérért adni. Ez az ebéd áll: levesből, sültből salátával, tésztából és fekete kávéból. A vacsorát 1 korona 60 fillérért kell adni; ez áll: sültből salátával és sajtból. A mai élelmiszerárak mellett könnyen kiszámítható, mennyit fizet rá a vasuti vendéglős az ugynevezett rezsikosztánál. A vasuti vendéglőkben a nem rezsikosztosoknál nagy árteltérést is lehet megállapítani. Így pl. Békéscsabán egy menü 7 korona, sült 4—5 kor., míg ugyanez Szegeden 4 korona 40 fillér, illetve 3 korona 50 fillér. Nem ártana ebben a tekintetben egyenlő árakat megállapítani, mert a beszerzési árak majdnem mindenütt egyforma — drágák.

Nyílt kérdés a kereskedelemügyi m. kir. miniszter urhoz! Nagyméltóságod még a szüret előtt elrendelte, hogy a vasut köteles a borszállításokat soronkívül, a leggyorsabban lebonvolítani. Ez az intézkedés nagyon üdvös — volna, ha a vasuti állomások annak eleget tennének. Van-e tudomása Nagyméltóságodnak arról, hogy az említett rendelkezés a vasuti állomásokon nem tesznek eleget, hogy a drága áron vett borok ott hevernek az állomásokon vízben, sárban és romlásnak vannak kitéve, sőt a megdézsmálastól sincsenek megvédve, mert nem raktárban, hanem szabadban vannak elhelyezve és ott maradnak, míg szállításra kerülnek. Tekintettel arra, hogy ilyen módon nagy vagyontok vannak a pusztításnak kitéve, kérjük Nagyméltóságodat az érdekelt vendéglősök nevében, méltóztatásuk sürgösen intézkedni, hogy az állomások ne tartsák vissza a borszállítványokat. Méltóztatásuk pl. a soltvadkerti állomáson heverő százazekét érő borok desperátus állapotát megtekintetni. Gyors intézkedést kérünk.

FOGADÓ NYOMDA

vendéglői- és kávéházi cikkek beszerzési forrása
Budapest, József-utca 56.

Raktáron tartunk söntés- és konyhakönyveket, söntés-konyha- és kávéházi felíró-iveket, bon-blokkokat (10 féle színben), táblakrétaikat, dákókrétaikat, dákóbőr-ragasztókat, dákóbőröket és Laibachi csiszolt fogvájókat stb. stb.

Papírszalvéták ára

1000 darabonként:

Nagy puha éttermi szalvétá	42.—
Nagy kreppelt éttermi szalvétá	40.—
35x35 cm. kreppelt szalvétá hajtogatva	18.—
35x35 cm. kreppelt szalvétá hajtogatatlan	17.50
32x32 cm. fodros szélű hajtogatatlan	13.—

Szives figyelembe! A rendelések — a szállítás egyszerűsítése céljából — utárvét mellett eszközöltetnek.

Budapesti Ovadék Szövetkezet

Ovadékokat

éttermi-, kávéházi- és szállodai pincérek részére korlátlanul folyósít és váltópénzeket. — Tagfelvétel bármely időszakban. — Kedvező feltételek. — Gyors és előnyös lebonyolítás. — Hivatalos helyiség: Budapest, Rákóczi-ut 55. II. Hivatalos órák: d. e. 9—12-ig. d. u. 3—6 óráig.

A vendéglői étkezés újabb szabályozása. A székesfőváros tanácsa a Közélelmezési Hivatal elnökének felhatalmazása alapján a vendéglőkben, szállókban, kávéházakban és más hasonló étkező helyiségekben az ételek kiszolgáltatására vonatkozólag újabb rendelkezéseket léptetett életbe, amelynek főbb pontjai a következők: Minden étkezésnél legfeljebb kétféle levest, kétféle husételt és kétféle tészta- neműt szabad készíteni és kiszolgáltatni. Külön husfajtának számít minden állapotban a marha, borjú, sertés, juh, kecske, ló, házinyul, szárnyas és vad husa, azonkívül a hentesáru. Nem számítanak husételnek a halak, az állati melléktermékekkel készült ételek és azok az ételművek, amelyek legfeljebb ötven gramm húst, vagy husneműt tartalmaznak. A déli és esti étlapon egyaránt mindkét husfajtából csak négyféle kész husétel szerepelhet, ezenkívül mindkét husfajtából négyféle rögtönözött husétel. Minden étkezésnél egy személynek legfeljebb egy husételt szabad kiszolgáltatni. Zsirban, vajban vagy olajban kirántott ételeket, továbbá burgonyát és tészta- neműeket zsirban, vajban vagy olajban bármilyen módon kisütött és mártásokat olaj hozzáadásával készíteni és felszolgálni tilos. Egy adag husételnél a tiszta hus sulya körülbelül 15 dekádnál kevesebb nem lehet. Minden husételhez, a szárnyasokat kivéve külön ár felszámítására nélkül kell adni főzelékköretet, illetve az e helyett szokásos köretet vagy mellékletet. A kétféle tészta- neműből az egyiknek mindenesetre főtt tészta- nak, vagy felujtának kell lenni. Minden vendéglő és hasonló nyilvános étkező köteles a déli és esti étlapon legalább egyféle főzeléket adni husféléttel, amelynek ára 2 korona 80 fillérnél több nem lehet. A vendéglők azonkívül tartoznak polgári terítéket adni négy-, illetve hat koronáért. A polgári teríték mellett drágább terítékek is adhatók. Az ételek és italok árát az étlapon félre nem érthető módon ki kell tüntetni és ezekhez az árakhoz pótdíjat semmiféle címen nem szabad hozzászámítani. Ezek a rendelkezések az idei november hó 19-én lépnek életbe és egyidejűleg hatályukat veszítik a vendéglői étkezés szabályozásáról tavaly október 24-én kiadott tanácsi rendelkezések.

A hős kocsmáros és családja. Ezen cím alatt jelent meg az alábbi közlemény a Nap című napilapban.

A hős kocsmáros és családja. Megélhetést akar teremteni magának egy féllábu hős kocsmáros, Nagy János. Nyomorékon is dolgozni akar, hogy kenyeret adhasson családjának. Egy nemes emberbarát 300 koronás adománnyal megkezdte részére a gyűjtést és reméljük, hogy ez az összeg meg fog tiszszereződni és hozzásegíti Nagy Jánost a közönség jószíve, hogy élet-

kedvel keljen fel a Mária Terézia hadikórház vaságyáról. Kartársai, kocsmárosok, vendéglősök, iparosok kötelessége, hogy a harctéren sulyosan megsebesült féllábu kocsmárosnak visszaadják a munkakedvét. Adományokat részére szívesen közvetíti a Nap szerkesztősége. Amíg megfelelő kis tőkéje nincs hős Nagy Jánosnak, addig két kis gyermeke az ország más-más részében, felesége nehéz napszámos-sorban várja a kis család talpraállítását. Szívbeli jócslekedetet művel, aki Nagy Jánoson és családján segít.

Most arról értesülünk, hogy a közlemény alapján megindult gyűjtés olyan csekély eredménnyel járt, hogy bizony a mi nyomorék hősiünk avval új életet kezdeni nem tud.

Mi nem nagyon csodálkozunk azon, hogy az emberek nem juttattak többet nyomorékká lett embertársunknak, mert hiszen oly sok felé veszik igénybe az emberi jótékonyaságot általában is, de mindenkinek magának a legközelebbi rokonai is a legtöbbször támogatásra szorulnak, hogy bizony a mi hősiünk sorsa a „Nap” újság olvasóit nem tudta meghatni.

Azonban mi most a kartársakhoz fordulunk, azokhoz, akiknek szívéhez közelebb áll Nagy János és őket kérjük fel, hogy a nyomorék hős kérését hallgassák meg s tehetőségükhöz képest juttassák adományaikat a budapesti Mária Terézia-hadikórházba, (Baross-utca) ahol Nagy János ma is a II. em. 6. számú szobájában fekszik.

Mi lapunkban a jószívű adakozók neveit és adományait közölni fogjuk.

Jelzalog pusztító. Németország némely borvidékén szokásban van évente szüret után az új bort egy gunyéval elkeresztelni. Az idén ott is mesés termés volt s mint a német lapokban olvassuk, az ideibort — mert bőven lett s a szőlősgazdák ezáltal szép jövedelemre tettek szert — „jelzalog pusztító”-nak nevezték el.

Borvásárlók figyelmébe. A múlt és az előző évben tudvalevően igen sok helyen nagyon rosszul fizetett a szőlőtermés, ami aztán a jó borok iránti nagyobb keresletet vonta maga után. Az ismert „Visontai és mátrahegyjalai szőlőtelepekborért. r.-t. igazgatóságát is ez indította arra, hogy a régi évjáratok feltéve örzött kincseit forgalomba hozza. A Visontamatra bormerelő társ. szőlőtelepein különben a múlt évi termés is jól beütött és ezt a ientiekkel ezutal is a t. borvásárló vendéglősök figyelmébe ajánljuk.

A fővárosi bor és a fogyasztási adó. Decenber elsejétől kezdve a bor a fővárosban valamivel megdrágul és pedig alapján annak, hogy a fogyasztási adót föl- emelik. Eddig a Budapestre behozott bor hektója után városi fogyasztási adó fejében 4 korona 8 fillért kellett fizetni, decembertől pedig már 7 koronát szednek. Ha ehez hozzáadjuk az állami fogyasztási adót, akkor a helyzet úgy alakul, hogy

minden egyes hektó bor után ez az adó a jövő hónaptól kezdve 20 korona lesz. Mindez azonban csak a drágítás kezdete, mert a belügyminiszter tudatta a fővárosi hatósággal, hogy a fogyasztási adók emelését a pénzügyminiszter a jövőben sem fogja megakadályozni és semmi ellenvetése sem lesz az ellen, ha minden liter után 30 fillért vetnek ki. Amf a kincstárt illeti: kétségtelen, hogy az is az emelés himes mezejére lép, amiből az következő liter borra 40—50 fillér eiajta adó esik. Ha mindehez hozzávesszük, hogy a bor ára ma is 5—6 korona között mozog, hamarosan olyan árakhoz jutunk el, amilyenről ebben az országban senki sem álmodott.

Jóforgalmu vendéglő

szállodával, 7 éves szerződéssel, 5100 korona lakbérrel, 30.000 koronáért és 120 hektó verpelti uj fehér és vörös bor 500 koronás árban, hadbavonulás miatt sürgősen, kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Értekezhetni: **Bary József** tulajdonossal Egerben a pályaudvarnál. 1—1

Hogyan építsünk szállodát vagy vendéglőt.

Egy konzorcium részvételével **Gellér Mihály**, a Kossuth Lajos-utca sarkán levő Astoria fogadó tulajdonosa opciót szerzett a fogadó mellett a Károly király-uton és a Magyar-utcában elterülő két házkomplexum megvételére, hogy ezeken az Astoriát amerikai méretű nagyszállodává bővítsék ki. Ha az érdekes projektum megvalósításra kerül, hír szerint a Kereskedelmi Bank az ingatlanokra nagyobb jelzálogkölcsönt fog nyújtatani.

Minden jel arra mutat, hogy fogadóipar a közel jövőben nagyon fel fog lendülni. Új szállodák fognak épülni és a régiéket, ahol az lehetséges lesz, üzemeiket bővíteni és nagyobbitani fogják. Kivánatos tehát, hogy ezek az épületek a mai kor minden igényének megfelelően épüljenek és felszereltesenek úgy, hogy a külföldi versenyt is kiállják. A fogadó és vendéglői üzemek jövedelmezősége attól is függ, hogy a fogadó épülete és beosztása ne kerüljön felesleges töketöbbletbe és hogy a rendelkezésre álló térség racionálisan ki legyen használva. Fogadók tekintetében kisvárostól a nagyvárosig fokozódik a közönség igénye. A szabad természetben, hegyek és erdők tájékan megfelelőbb az egyszerű vendégfogadó minden fényezés nélkül. Ilyen környékben egy pazar fényes berendezésű szálloda idegenszerű volna. Épp úgy különbözők szállodákra nézve a viszonyok a síkságon, a tenger- vagy a tó partján; a közönségnek ilyen helyeken már egészen más igénye van.

Luh-Erzsébet gyógyforrás borral a legjobb fröccs!

Kitűnő ízű, igen üdítő ásványvíz. Bor, cognac vagy citromsavval vegyítve.

Orvosi szaktételekértől melegen ajánlva gyomorbántalmak, étvágytalanság, gyomorégés, köhögés, vérszegénység, tüdőbaj és vérköpések eseteiben.

Megrendelhető

Schönborn Buchheim gróf
urad. ásványvizeinek
bérletéségénél, Szolyva.

Miután a fogadó egy jövedelmi intézmény, arra kell törekedni, hogy az a vendég utazási céljának megfelelően, ott találja magát, hogy a vállalat élénk forgalomnak örvendjen és ezáltal minél jobboldalmazott legyen. Azért kell minden szállodának olyan helyen épülni, hol ezeket a célokat elérni lehet.

Hogy a szálloda-üzem ma már nem kétes vállalat, amelyet nehezen lehet financirozni, azt mutatja a bevezető sorainkban említett híradás is. A tőkének jó szimatja van!

Elmaradt ipartörvényünk és a reformra szoruló italmérsi törvényünk, valamint az idegenforgalmi- és fűrdőügy szervezettsége és rendezetlensége a szálloda- és vendéglő-ipar fejlődését hátráltatja. Ennek következtében szakirodalmunk is igen szegényes. Egyará vendéglői szakácskönyvön, étel-szótáron és étlapösszeállítási könyvön kívül szakkönyvünk nincsen. A fogadók és vendéglők építkezéséről és ezeknek a berendezéséről nincsen ismerető könyvünk. Pedig most, a fogadó-ipar új korszakának kezdetén, egy ilyen könyv hasznos tájékozást nyújthatna nemcsak a vállalkozónak, hanem a tervkészítő és berendezést tervező építészeknek is.

Leipzigben nem régen jelent meg egy könyv,* amelyben annak a szerzője — egy birneves düsseldorfi architektus — a fogadók és vendéglők építkezéséről és célszerű berendezéséről hasznos utmutatással szolgál. Aki fogadót, vendéglőt vagy kávéházat épített, ki azt modernül és célszerűen akarja berendezni, annak ezt a könyvet feltétlenül tanulmányozni kell. A könyv szerzője a könyv bevezetésében azt írja: „A fogadó olyan legyen, hogy ha a vendég abba belép, annak meglegyen a lehetősége gyorsan, minden neki rendelkezésre álló helyiségről tájékozni. Napfényvilágított utak és az épületen belül megkönnyítik a tájékozást. Csak a szem találja az utat s nem a hallási vagy szaglási érzékünk. A csend és a zajtalanság lényeges kelleke egy jó fogadónak. Zajtalanság elérhető jó izolálással, a vízvezeték helyes berendezésével és jól iskolázott személyzet által; szagtalanságot pedig elsősorban természetes ventiláció által, mesterséges szellőztési készülékektől a fűtés ideje alatt, végül a konyha és egyéb melléképületek helyes elhelyezése által“. A könyv szerzője azután hat fejezetben leírja: milyen legyen egy modern szállodaépület, annak beszerzése, milyen helyiségekből álljon az és miképp legyen az célszerűen berendezve. Még a konyha, éléskamra, pince, mosogató helyiség és a hűtőkamara berendezését is a legcélszerűbben ismerteti. Az összes berendezési tárgyakat rajzban mutatja be. Ezenfelül bemutat számos híres nagy külföldi fogadó- és vendéglőépületi alap- és vázrajzot és ismerteti azokat.

Mivel hasonlító magyar könyvünk nincsen, ezt a könyvet legjobban ajánlhatjuk

a szakembereknek, annak tartalma bizonyára érdekelné fogja őket. De nemcsak a vendéglősök és kávéások tanulhatnak abból, hanem az építészek is. P. Gy.

Jó barátok társas-összejövetelelei.

(Összejövétel minden szerdán délután 4 órakor.)

November 21-én Kórl György vendéglőjében, IX., Ranolder-utca.

November 28-án Bizsof Pál vendéglőjében, IX., Vágóhid-utca 8.

December 5-én Kárl István vendéglőjében, VIII., Sárkány-utca 12.

December 12-én Verbőczy Lajos vendéglőjében, IV., Városház-utca 4.

December 19-én Spitzer István kávéházában, IX., Soroksári-ut, Flóra-kávéház.

Az Üzleti hírek és hirdetés rovatokért Fekete Gyula t. szerkesztő felel.

ÜZLETI HIREINK.

A B. Sellyei vasuti állomás átellenében levő vendéglőt Staub Lajos előnyösen ismert vendéglős vette át, mely alkalommal hálósobákkal bővítette ki és teljesen átalakította az utazóközönség kényelmére rendezte is be.

Budapesten, a kőbányai Liget-tér 4. sz. alatti Gallay-féle éttermeket a szakmában előnyösen ismert Dömötör Gábor főpincér vette át. Dömötör gazdának kedves neje konyháját maga vezeti és pedig oly megelégedésre és izlelesen, hogy nemcsak Kőbányának uri közönségét vonzza oda, hanem a városi közönség is szívesen látogatja. — Sok szerencsét!

Nalepa Károly főpincér, aki 20 éven át volt a nagyszabedényi Római császári kávéház főpincére, ugyancsak Nagyszabedényben megvette a Nagy-körút 8. szám alatti Landmann-féle éttermeket, azt teljesen átalakította, megnagyobbította, új és fényes bútortalattal látta el. Nalepa vendéglős híres konyhája máris megkészszerzte éttermeinek forgalmát. — Részünkről is sok szerencsét!

Kurc Tibor volt főpincér, aki a háború folyamán megsebesült és mint rokkant szabadságoltatott, Szolnokon, a Baross-uton egy vendéglőt nyitott, ahol a háborús faramdalmak után szakmájának fogja szentelni tudását.

Piroska János volt szászregényi főpincér megvette a szászvárosi Pannonia kávéházat s azt teljesen átalakította, új és modern bútortalattal ellátva. I. évi október hó 28-án megnyitotta.

Asvány Imre vendéglős, a Budapesti Vendéglős Ipartársulat agilis alelnöke, megvette Budapesten a Koszoru-utca 24. szám alatti vendéglőt s azt teljesen átalakította, megnagyobbította, új és fényes bútortalattal látta el. Asvány vendéglős bíres magyar konyhája és fajtiszta balatonmelléki saját szüretelésű borai üzletének menetét biztosítja.

A Népopera kávéház új kezekben. A szakörökben előnyösen ismert Ungár Horti

és társa cég megvette a Rákóczi-ut 59. szám alatt levő „Népopera“ kávéházat 380.000 korona vételáron. Nagy agilitásáról ismert Ungár Móni ezen kávéházát saját kezelésében f. évi november hó 1-én vette át. A kávéház vezetését megszavta a szintén előnyösen ismert Horti vezeti. Ungár és társainak csak gratulálhatunk a mi részünkről is, ezen előnyös és jó üzletvételhez. Amint értesülünk a Népopera kávéházat új tulajdonosai egy világvárosi, nagy és fényes helyiséggé óhajtkják átalakítani, a főváros területén egyedül állana a maga nemében. Sok szerencsét és üdv. a-(szerkesztőség.)

Keresetnek. — Lose Juliska pincérnő hollétét kéri tudatni Pilis Béla vendéglős, Piski.

Steiner József nagykanizsai főpincér ugyancsak Nagykanizsán az Arany szarvas fogadót megvette, azt teljesen átalakította, megnagyobbította, egy a szobákat mint az éttermeket és kávéházat a mai igényeknek megfelelően fényesen berendezte s azt f. évi november hó 10-én ünnepélyesen megnyitotta.

Gyulaférváron a Hungária nagyfogadót mint egy előbbi számunkban tévesen közölt hírekre vonatkozólag nem Vass Béla vette meg, hanem **Renglovits Jenő** volt szarvasi, komáromi és utóbb karánsebesi Zölfa-fogadósok egyetemben vették meg.

Rabirák János kistereni vendéglős a vasuti állomás közelében levő vendéglőt megnagyobbította, szállósobákkal kibővítve újonnan rendezte be és ünnepélyesen nyitotta meg.

HELYVÁLTÓZÁSOK. Uray Andor Budapesten az Imperial nagy szálloda éttermeinek főpincéri állását foglalta el.

Kecskeméten a Royal-fogadó főpincéri állását Schreindorfer József tölti be; — a Beretvás-fogadó szobafőpincéri állását Reiner Aladár.

Szegeden a Tisza nagy-fogadó szobafőpincéri állását Weiller Károly; — a Hági étterem főpincéri állását Renery Kálmán foglalta el.

Temesváron a Tiszti kaszinó főpincéri állását Boda Dező, a vasuti vendéglős üzletvezetői állását Schöffler Lajos, míg az I.-II. oszt. étterem főpincéri állását Juhász Antal tölti be, aki Nagyberekken a Róza-fogadóban hét évig mint üzletvezető működött.

Zomborban a Vadászúrt szálloda szobafőpincéri állását Rechner József foglalta el.

Versenyárgyalási hirdetmény

a tátralomniczi villatelkek eladására.

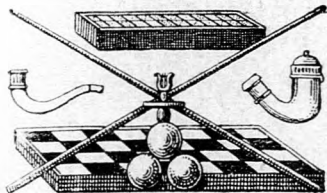
A tátralomniczi állami gyógyfürdő és nyaralótelepen levő 2., 3., 4., 5., 23., 26., 27., 28., 46., 47. és 49. számú villatelkek nyaraló építési kötelezettséggel s az illeték telken álló faanyag árszabályszerinti főáranak megtérítése ellenében Ot (5) korona négy-szögölkénti kezdő kikéltési árban zárt írásbeli ajánlatok útján a m. kir. gazdasági műszaki hivatalban (V., Zoltán-u. 6.) f. évi november, hó 30-án d. e. 11 órakor tartandó nyilvános versenyárgyaláson el fognak adni.

Egyéb tudnivalók ezen hirdetmény kiegészítő részét képező részletes feltételekben foglaltatnak, amelyek az ajánlati mintával a kötetendő adás-vételi szerződés tervezetével és a telek nagyságát feltüntető helyszínrajzzal együtt a m. kir. gazdasági műszaki hivatalnál (V., Zoltán-u. 6.) és a tátralm. kir. erdőgazdálkodásnál (Felka, Szepes vármegye) megtekinthetők.

Budapest, 1917 november 5.

Földmívelésügyi Minister.

* Max Wöhler: *Gasthäuser und Hotels.*

Novágh Károly mű- és diszmű-esztergályos

Budapest, IV. ker., Egyetem-utca 3. (Első Hazai Takarékpénztárral szemben)

Ajánlja saját készítményű elefántcsont-tekő (billiárd) golyók, dákok, sakk, dominó, lignon santum-golyók, bábuk, sétatobok, tajték- és borostyánkő dohányzó-eszközöket stb. nagy választékban. — Billiárd-golyók esztergályozása, dákok, sakk és dominó javítása olcsó árszámitással, pontos határidőre való szállítással — elfogadtnak. □

Az „Artesia“ részvénytársaság

ILONA

üditő vize

legyen mindennapi italod!

Megrendelhető:

„ARTESIA“ R.-T.-nál BUDAPEST.
TELEFON 50—72.

Német nyelv megtanulása magánúton

A német nyelv tudására fogadó- és vendéglőtulajdonosoknak és alkalmazottaknak feltétlenül szükségük van. **Dr. Ince Henrik** német nyelvtanából mindenki gyorsan és alaposan megtanulhat tanító nélkül németül. Az új kiadásban most megjelent kitűnő könyv ára 2 korona (utánvétellel 2 kor. 55 fill.) Megrendelési cím: **Magyar könyvkiadó** Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 23.

DEUTSCH FERENC

..... vászon és damaszt áruháza .....
szállodások és vendéglősök szállítója

Budapest, VIII., Múzeum-körút 10.

Alapítási év 1895. Telefon József 4—60.

Szállodások és vendéglős urak figyelmébe!

Áruhiány miatt kérném a tavaszi szükségletet már most megrendelni

	Kor. érték
Damaszt lepedő 150/200	— — drbja 75.—
„ „ 165/225	— — „ 90.—
„ abrosz 140/140	— — „ 45.—
Dupla damaszt abrosz 150/180	— „ 55.—
Színes „ „ 150/150 dbja	65.—
Damaszt szalvéta	— — — — tucatja 65.—
Dupla damaszt szalvéta	— — — — „ 90.—
Neh. dam. törlőköző	— — — — „ 150.—
Vászon pohár- és edénytörő tucatja	36.—, 65.—
Pincérekendő, tucatja	— — — — — 36.—

Eladó vendéglő házzal együtt

örök áron. Szolnokon a város központján egy modernül épült minden komforttal berendezett üzlet, mely a következőkből áll: 200 □ öf telek, egy nagy étterem, egy csapszék, a vendéglősnek három szobás lakás, az összes hozzá való melléképületekkel, egy nagy borospince 500—600 hektó bor befogadására. Az egész ház villanyvilágítás és vízvezetékkel van ellátva. Az üzlet ára házzal együtt 100.000 korona, szükséges tőke 60.000 korona.

Bővebb felvilágosítást ad a tulajdonos:

Joánovits János, vendéglős

Szolnok, Főter.

Eladó fogadó

egy nagy alföldi városban, amely a következő helyiségekből áll: egy nagy étterem, egy kávéház, egy nagy csapszék, egy nagy fedett veranda, nagy táncterem, amely most mozgóképek előadására van berendezve, ami a fogadó teljes kiadásait fedezi, nagy jégverem 120 kocsi jég befogadására, egy pirca 400—500 hektó bornak, 7 újonnan berendezett vendégszoba, a fogadó részére két nagy lakószoba, évi bér 6000 korona, évi bevétel 200.000 korona. Az üzlet ára 8000 korona, szükséges tőke 50.000 korona. Bővebbet a „Fogadó“ kiadóhivatalában.

Nagyváradon a Fekete sas étteremek tulajdonosa

Somhegyi Dezső

Kitűnő magyar és erdélyi konyha, zaját szüretelésű borok. Erdélyrészi üzemberek talákozó helye. Számos látogatást kér a tulajdonos

PAPIRSZALVETA különböző minőségben és jutányos áron

szerezhető be: „Fogadó-nyomdá“-ban, Budapest, VIII., József utca 56.

Eladó

a Rákóczi-ut egyik mellék utcájában egy nagy

3 emeletes kettős ház

mely szállónak, vendéglőnek igen alkalmas. Vétel-feltételek rendkívül kedvezők. Részletesebb felvilágosítás a kiadóhivatalban.

A gyors meggazdagodás titka megtudható

Első Magyar Zeneautomata

kölcsönző és eladási intézet

Budapest, VIII., Rákóczi-ut 14.

Allandó nagy mintaraktár!

Minden érdeklődőnek vételkötelezettség nélkül bemutatjuk működésben úgy villany, mint sulyra berendezett, tehát üzemműködésű nélküli zeneinket, melyekért

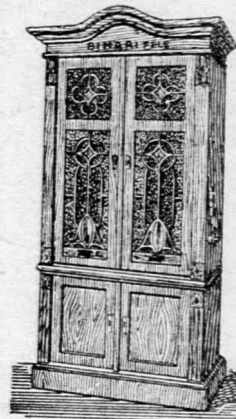
5 évi jótállást vállalunk.

Csekély havi részletfizetésekre és hetenkénti hengercsere. Zeneinkben a modern technika minden vívmánya, mandolin, xylophon, hegedű stb. be van építve. — Meghívásra az ország bármely részében felkeressük az érdeklődőket.

Pénzbedobásra jár, tehát önmagát kifizeti. — Nincs kockázat.

Havibérlét 20 koronától kezdve.

Használt automaták felárban.

SAJT ::

Többféle kemény és lágy sajtot legfinomabb minőségben gyárt, továbbá eredeti emmentháliban állandóan nagy raktárt tart:

Stauffer és Fiai

nyugatmagyarországi sajtyárak Répcelak.

Pincérek figyelmébe!

Fő- és fizetőpincérek, kiknek oldal-zeblárca (papírpénz), vagy (apró- és ezüstpénz számára) pincértáskára van szükségük, amelynek feneke nincs beillesztve, hanem a felsőrésszel az aljával egy darabból készült. — a legjutányosabb árak mellett — szerezhetik be:

Molnár Vilmos

szerköltőgyárosnád, BUDAPEST, IV., Károly-körút 28. (Központi városkő).
Képes árjegyzék bérmentve

FOGADÓ SZERKESZTŐSÉGE ÉS KIADÓHIVATALA: BUDAPEST, VIII. KER., GYULAI PÁL-UTCA 9. SZÁM.

Kiváló új fajborok!

Meghívás.

Ó borok nagy választékban!

Visontai és Mátrahegyaljai Szőlőtelepek

▪ Borértékesítő ▪
Részvénytársasága

Alapító: Nagymeltságu Dr. KALLAY ZOLTÁN v. b. t. t., Hevesvárm. főispánja.

Igazgatóság székhelye: **GYÖNGYÖS** (Főter, Lubyház, Új bankpalota).

Postafiók 42. sz. Telefon 99. sz. Visontamatra

Sürgöncyim:

Visontamatra

Hazánk legnagyobb termő hegyi oltvány szőlőtelepei:
Beültetett terület 540 hold. Évi termés 12,000 Hltr.

A t. vendéglős urakat meghívjuk szőlőtelepeink pincészetének megtekintésére, szükségletük méltányos árban, idejekorán való biztosítása céljából.

Borfajok: Mézes, Ezerjő, Rizling, Furmint (Som), Hárslevelű, Muskát-Otonell, Chasselas, Kövidinka, Pozsonyi, Erdei, Mustos, Madelaine, Kadarka, Otello, Oportó, Burgundi, Kabernet.

Hirdetések

felvételnek a Foga-
dókiadóhivatalában

BUDAPEST,
VIII., Gyulai Pál-u. 9.

Vendéglősök, kocsmárosok és
kávésok figyelmébe!

Üveg és porcellán áruk nagy választékban és eredeti gyári áron kaphatók
ifj. **GRÜNWALD MÓR**
üveg- és porcellán nagy raktárában
Bpest, IV., Ferenc József-rakpart 6.
(a Ferenc József-híd közelében.)

Papirszalvéták

kaphatók a legjobb minőségben és mérsékelt áron, cэгnyomással vagy anélkül, gyors szállítás mellett: **FOGADO-NYOMDA Budapest,** VIII. kerület, József-utca 56. szám.

HERRMANN J. L. R.T.

cs. és kir. udvari szállító

1819. évben alapított országos szabad. Alpacca-
Chinaezüst- és fémáru-gyárának főraktára:

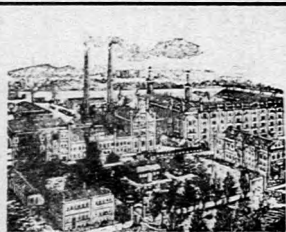
BUDAPEST, IV. KER., VACI-UTCA 25. l. e.

(Raktárak: Bécs, Gráz, Prága és Triestben.)

Nagy választék legszolidabb kivitelű tárgyakból Szállodák,
Vendéglők, Kávéházak és háztartások részére.

Király Sörfőzde Részvénytársaság

Nagykanizsán.

Ajánlja elsőrendű minőségű: Aszok, Márciusi, Dupla-márciusi valamint a hírneves nagykanizsai Szent-Istvánsört, továbbá Bajor és Baksör különlegességeit. Betegeknek és lábadozóknak mint tápanyógyitalt ajánlja az elsőrendű Duplamaláta tápsör különlegességet.

Gyárt ezenfelül legjobb minőségű malátát, etetési és hízalási célokra pedig malátacsirát és sörtökölyt.

**Arjegyzékkel és föl-
világosítással kész-
séggel szolgálunk.**

:: Telefonszám: 36. ::

:: Telefonszám: 36. ::